

LA TĂIEREA CAPULUI SFÂNTULUI IOAN BOTEZĂTORUL (29 AUGUST)

Adeseori vedem pe Sfântul Ioan Botezătorul zugrăvit pe icoane având aripi ca de înger și în mâini ținându-și capul tăiat. Această înfățișare vrea să ne aducă aminte de chipul îngeresc al vieții sale și de sfârșitul mucenicesc cu care și-a încununat viața Sfântul Ioan.

Toată viața sa, încă din pruncie, Sfântul Ioan a trăit viață pustnicească. Încă înainte de naștere arhanghelul Gavriil vestește Sfântului Zaharia: „Că va fi mare înaintea Domnului, vin și băutură bețivă nu va bea și va fi plin de Duh Sfânt din pântecul maicii sale.” Sfântul Evanghelist Matei ni-l înfățișează îmbrăcat cu haină de păr de cămilă și încins cu curea, trăind în pustia Iordanului și hrănindu-se cu lăcuste și cu miere sălbatică. Așa de sus s-a ridicat prin viața sa pustnicească, încât

Mântuitorul îl numește mai mare decât toți proorocii și mai mare decât toți cei născuți din femei. Mare prooroc, pentru că a văzut cu ochii pe Mesia cel dorit și L-a botezat în Iordan; mare pustnic, pentru că a dus viață de desăvârșită sfințenie, în feciorie, în post neîntrerupt, în nevoință și neconținută rugăciune. De aceea poartă aripi îngerești, pentru că în trup fiind, a ajuns pe îngeri cu sfințenia.

Pentru înalta sa sfințenie, Biserica îl prăznuiește de mai multe ori pe an: la 23 septembrie – zămisirea; la 24 iulie – nașterea; la 7 ianuarie – ziua numelui; la 24 februarie și 25 mai – aflarea capului; iar astăzi, 29 august – sfârșitul mucenicesc, prin tăierea capului. De aceea astăzi se cuvine să ne aducem aminte de moartea marelui prooroc și să luăm hrană duhovnicească prăznuind mucenicescul său sfârșit.

În vremea aceea, peste Iudeea stăpânea Irod Agripa, fiul lui Irod, ucigașul de prunci, rege lacom și desfrânat. După ce trăise o vreme cu soția sa legitimă, o alungă luând de soție pe Irodiada, femeia fratelui său Filip, săvârșind îndoită fărădelege: ucidere și desfrânare. Marele prooroc, care nu se rușina să numească pe farisei și saducheii pui de vipere, muștră public pe Irod: „Nu ți se cade, îi zice, să ai pe femeia fratelui tău Filip!” Ca să scape de muștrări, Irod închide pe Ioan în temniță și l-ar fi omorât fără amânare, dacă nu s-ar fi temut de popor, care socotea pe Ioan mare prooroc. Dar într-una din zile, Irod a găsit prilej potrivit. Prăznuindu-și ziua nașterii, făcu mare ospăț. În toiul petrecerii, când toți erau amețiți de băutură, fiica Irodiadei vine în sala de ospăț și joacă înaintea mesenilor și a lui Irod, căruia îi plăcu așa de mult, încât îi făgăduiește să-i dea orice până la jumătate din împărăție. Îndemnată de vicleana sa mamă, jucătoarea cere capul lui Ioan: „Dă-mi acum pe tîpsie capul lui Ioan.” S-a întristat Irod auzind de această cerere, dar pentru că se jurase, a trimis călăul în temniță și i-a adus pe tavă, ca pe o mâncare, capul lui Ioan, care și atunci muștra pe călăul desfrânat: „Nu ți se cade să ai pe femeia fratelui tău!”

De aceea Sfântul Ioan este zugrăvit pe icoane avându-și capul în mâini, pentru că limba lui, chiar și după tăierea capului, nu a încetat a mostra fărădelegea lui Irod.

În una din cântările sărbătorii de astăzi se spune așa: „Slăvită tăierea Mergătorului înainte a fost o rânduială dumnezeiască.” Și care a fost această rânduială o spune cântarea mai departe: „Ca să propovăduiască și celor din iad venirea Mântuitorului.”

Toți proorocii vestiseră venirea Mântuitorului, dar ei plecaseră din lume cu dorul neîmplinit, că nu avuseseră fericirea să-L vadă. Numai Sfântul Ioan a avut această mare bucurie, el vine îndată înaintea Domnului, este înainte-mergător, luceafăr înaintea Soarelui, sfeșnic înaintea Luminii. El Îl arată oamenilor cu degetul: „Iată Mielul lui Dumnezeu, Care ridică păcatul lumii.” Și se învrednicește să pună mâna pe creștetul Domnului la Iordan. Dar Ioan este înaintemergător al Domnului nu numai pe pământ, ci și după moarte. Cum? Până la venirea Domnului, toți sfinții Vechiului Testament, patriarhii, proorocii, dreptii, după moarte au mers în iad. Păgânii nu știau de rai; ei știau că toți cei ce mor merg în infern. Patriarhul Iacov spune fiilor, când îi trimite în Egipt după merinde: „De veți pierde și pe Veniamin, veți pogori cu întristare căruntețile mele în iad” (Facerea 42, 38). Și Sfântul Ioan Botezătorul, dacă a murit, sufletul său tot în iad a mers. Când Ioan era în temniță, a trimis pe ucenicii săi la Domnul să-L întrebe: „Tu ești Cel ce va să vină sau pe altul să așteptăm?” cu aceasta a voit să-L întrebe: „Tu Însuși vei să ne scoți din iad sau vei trimite pe altcineva?” Și a înțeles Ioan că Însuși Domnul Hristos va cobori în iad să slobozească pe cei legați și de aceea mergând a vestit mai înainte celor din iad că izbăvirea este aproape. Așa a fost Ioan înaintemergător al Domnului Hristos și la cei din iad; aceasta a fost rânduiala dumnezeiască și anume ca el să moară înaintea Domnului.

Dar această dumnezeiască rânduială mai ascunde o taină. Prin ce oare s-a învrednicit Ioan să fie numit Prieten al lui Hristos și mai mare decât toți oamenii? Prin sfințenia vieții,

prin curăția și fecioria sa. Sfântul Ioan Evanghelistul, ucenicul pe care îl iubea Domnul, era feciorelnic; tot așa se cădea să fie și prietenul Domnului. Prin înfrânare, post și curăție, Sfântul Ioan se face asemenea îngerilor și moare mucenicește pentru că a muștrat lăcomia, dezmațul și necurăția. Cel asemenea cu îngerii cu curăția este ucis de un rege și o irodiadă desfrânată; cel ce nu cunoaște nici gustul vinului, moare ucis în timpul unei petreceri cu lăcomie și beție. Ce înțelegem de aici? Așa cum frumusețea unui lucru apare mai luminată în fața urâteniei, așa cum lumina este mai puternică alături de întuneric, tot așa sfârșitul mucenicesc al marelui Ioan, ucis de un rege desfrânat în timpul unei petreceri, arată și mai mult frumusețea virtuților lui. Moare proorocul cel mult înfrânat, ucis la o petrecere ca să ne arate și mai puternic urâtenia lăcomiei; este ucis de niște desfrânați cel preacurat, ca să ne arate și mai mult frumusețea fecioriei. Prin curăție și înfrânare Ioan se face înger în trup; beția și desfrânarea lui Irod a dus la fărădelege și ucidere. De aceea lăcomia cu beția și desfrânarea sunt izvorul tuturor relelor. Petrecerea cu beție și joc care a tăiat capul lui Ioan face același lucru întotdeauna și în vremea noastră, lăsând după sine morți și răniți ca pe un câmp de bătaie. Oare nu vedem acest lucru și în zilele noastre? Însă mai mare este numărul morților și răniților pe care nu-i vedem. Beția și desfrânarea, spunea un om de știință, mai mult decât toate celelalte păcate aprovizionează regulat casele de nebuni. Căci după aceste păcate urmează idioțenia, tâmpenia și nebunia care se moștenesc din neam în neam, peste cei ce trăiesc în desfrânări și beții. Destrămarea trupeză și întunecare de minte în acest veac, iar în veacul viitor întunericul și munca veșnică.

Din prăznuirea sfârșitului mucenicesc al Sfântului Ioan Botezătorul se cade să nu uităm câteva lucruri: petrecerile cu beții și jocuri sunt pricină de multe și grele păcate, căci acolo este de față diavolul, tatăl răutății, să fugim deci de ele ca de necuratul; cine prăznuiește sărbătorile și ziua numelui cu petreceri și beții se aseamănă cu Irod ucigașul și desfrânatul; ci noi, dimpotrivă, să cinstim pomenirea sfinților cu cumpătare și

rugăciune; cele mai frumoase podoabe ale vieții creștine sunt înfrânarea și curăția, care ne fac asemenea cu îngerii. Cu acestea Sfântul Ioan s-a făcut mai mare decât toți oamenii, înger pământesc. Cu ele să-l cinstim și noi de ziua morții lui și cu ele să ne împodobim în toate zilele vieții, ca să ne facem ca și el și noi prieteni ai Domnului și împreună moștenitori și stătători la ospățul cel veșnic al Împărăției Cerurilor. Amin.